

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiaē, 1697

Cap. XX. Pax. Quies. Tranquillitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

speculare, Guid. Pap. *decis.* 561. Felin. in c. 1. de off. judic. Speculat. in tit. de salar. Medic. n. 7. & Notarius copiam protocolli gratis edere. Hier. Giga. in tract. de pension. Eccles. q. 80. n. 4. Bald. post gloss. in l. iam dementis. C. de Episc. & Cler. Alex. in l. Argentarius, in fin. ff. de edend. Thom. de Masot. in specul. Notar. spec. 8. n. 3. & si qua similia, conf. tr. meum de altero tanto, pref.

VII.

Paupertas Eruditorum plerumque contubernalis, teste Petronio.

Ita Massurio Sabino] Cito non fuerunt amplae facultates, sed ut plurimum à suis auditoribus sustentatus est, l. 2. circa fin. de O. I. ubi annotavit Mornacius, Molinæum sæpè conquestum fuisse, ingrata sibi studia sua fuisse, quod redactus ad angustiam rei familiaris despiciatui esset multis. Nota etiam est prisca paupertas & sedulitas, cui maxime studebant veteres, vid. §. pena. Inst. de injur. l. 3. §. ult. ff. de supel. legat. Cujac. latè lib. XI. qq. Papir. l. 35. solut. matr.

IIX.

Paupertas non inducit suspensionem, §. ult. Inst. de suspect. tutor. siquidem paupertatis impedimentum tollit clara vitæ sobrietas, l. 17. §. pen. ubi gloss. de adopt. ac nimia excusationem præstat. §. 6. Institut. de excusat. tutor. cap. cum tu 5. extr. de usur.

IX.

Ad paupertatem & inopiam redire censetur, qui se pluribus fidejussoribus immiscet. Hippol. sing. 574. August. Barbos. ad l. 29. n. 4. Cod. de jure dot. ubi n. 12. alios etiam modos probandi inopiam suggerit.

X.

Inopes difficulter inveniunt fidejussorem, l. 2. §. 9. de collat. bonor. ubi Cujac. in Paulum.

XI.

Paupertas excusat desertionem appellationis. l. si procuratorem 8. §. si ignorantes 7. ff. mandat. fac. c. licet 4. de censib. Hippol. in l. 1. §. prater ea. num. 87. ff. de question. Gail. 1. obs. 142. n. 1. Intellige verum quoad appellationem in scriptis. Guid. Papæ *decis.* 436. n. 22. fecus in appellatione, quæ fit viva voce, Myns. 4. observat. 98. quia causa paupertatis potest expediri de plano, & sine solutione sportularum, l. nonnunquam 72. ff. de judic. l. illicitas 6. §. ne tenuis 5. ff. de offic. Presid.

XII.

Toties paupertas restitutionem parit, quoties ad expeditionem actus omitti sumptibus opus fuit, quia sic impossibile fuit pauperi talem actum expedire, impossibilitas verò, in quam sine culpa nostra delabimur, regulariter juvat. Restituitur ergo pauper, si fatale justificandæ & introducendæ appellationis neglexerit, non etiam, si neglexerit fatale appellationis interponendæ.

Declara: modò paupertas fuerit necessaria, in quam quis sine facto suo incidit, secus si voluntaria.

XIII.

Omnia beneficia paupertati concessa, c. gr. cessio bonorum, immunitas à muneribus, redutio catastri ad æqualitatem, &c. cessant in pau-

peritate fraudulenter procuratâ vel mentita, Brunnem. ad l. 2. C. de Cens. n. 1.

XIV.

Paupertatem suam vel divitias detegere nemo tenetur l. 2. pr. quand. & quib. quarta. Hinc in casibus, quibus additione judicis opus est, aut præsentia testium, ea solennitas omitti potest, ne patrimonii paupertas detegatur. Sic si agitur de alimentis pupilli, poterunt præstari tutoris arbitrio. Hoc casu etiam potest omitti inventarii confectio, ut securus tamen sit tutor, juret, nihil vel parum esse in bonis pupilli. Perez. C. quando & quib. quarta pars. n. 8.

XV.

Pauperes à ditionibus plerumque supprimuntur, & ad eos contributiones devolvuntur, Perez. C. de Cens. n. 4. itaque pauperes ab iniquo onere sunt relevandi.

Limita: nisi sit paupertas simulata vel malitiosa, c. gr. si quis ipse ad vitandum justum censum vites arboresque succiderit. l. 2. C. de cens.

CAP. XX.

Pax. Quies. Tranquillitas.

Axioma 1.

Pax nihil aliud est, quam injuriarum remissio. Zilet. *consil.* 108. n. 6. pax enim & remissio injuriarum idem sunt. Odd. in tract. de restit. in integrum q. 85. n. 42. p. 3. Bald. in l. 1. §. 4. C. de restit. in integrum. & ex remissione injuriæ pax probatur, Ang. P. de Castr. Fulgos. ad l. 1. §. 4. C. de restit. in integrum. ubi dicunt: quod faciens pactum super injuriis, faciat pacem & concordiam, vid. & Bald. ib. Unde & pacem ex concordia induci eo, quod dici solet pacem esse discordiæ finem, tradit Hostiens. in summ. de Treug. & Pace. Goffred. Innocent. & alii in cap. 2. eod. tit. Alex. in l. de fideicommissis. C. de transact. Socin. in c. si rixati. n. 55. de injur. Eugen. *consil.* 82. n. 31.

Differunt tamen in eo (1.) quod concordia sine intervenitu ulterioris amicitiae, pax autem non nisi cum rehovatione antiquæ amicitiae datur, Fulgos. in d. l. 1. n. 4. ff. de pact. (2.) plus sit se cum aliquo pacificare, quam remittere. Farin. *consil. crim.* 38. n. 2.

II.

Pax vera est discordiarum sedatio. Bald. in l. 1. n. 3. ad med. col. 2. vers. in ea. & ibi Alex. post n. 3. Fulg. n. 2. in fin. de pact. Far. 1. *consil.* 98. n. 10. Est enim privatio belli. cap. 1. ubi Bald. de Pac. constantia. c. noli 3. 23. q. 1. Dd. in c. 2. de Treug. & pac. Vult. 2. *Consil. Marp.* 25. n. 74. Tranquillitas animi, serenitas mentis & vinculum amoris, Lucas de Penna in l. unic. num. 10. C. publ. loc. tit. Pacian. *consil.* 92. num. 44. pro qua faciendâ vel consolidandâ licet juvare possumus, c. omne 22. *quest.* 1. Unde etiam heres Christi non dicitur, qui pacem ejus testamento relictam non habet. gloss. in c. Apostolicam. verb. pacem, de re judic. in 6. cum in hac mortali vita pace nihil possit jucundius, nihil gloriosius, nihil denique utilius existere. Augustinus in lib. de Civitate DEI. quæ adeo favorabilis est, ut si quis promiserit

serit se cum aliquo pacem non esse facturum, id pactum non valeat, etsi iuramento confirmatum sit. Bald. in l. furii. §. pacta. ff. de pact. cum tale in salutis aeternae perniciem tendat. c. cum contingat 28. extr. de iur. jur. cap. non est obligatorium 58. de R. I. in 6. qua de causa etiam nec minor contra factam restituitur, quia exinde nunquam lesus existimatur. Bart. in l. fideicommissa. C. de transact. ita pro pace obtinenda sapientissime à Regulis Juris communis receditur. Novell. 8. ibi nostri subiecti ab omni quiete. Paris. consil. 10. n. 18. lib. 1. Gail. de P. P. c. 1. n. 2. Andr. Sicul. consil. 41. col. 15. lib. 5. Lud. Gomez ad §. item S. r. v. i. a. Instituit. de action. num. 43. Pacis etiam faciendae gratia, utpote in qua consistit salus Reipublicae, ne dum Regis iusto bello capti liberandi gratia subditos alienari posse, volunt Barbat. consil. 11. col. 3. vol. 2. Pruckmann. de absolut. potest. m. 2. c. 4. Gabr. de iure quæsto non toll. concl. 8. num. 18. Rosenthal. de feud. c. 9. concl. 62. n. 22. Arnif. lib. 3. de Majest. c. 1. n. 12. cum pro bono pacis multa tollerentur, quæ alias essent prohibita. c. 1. c. ecce. 4. 23. q. 4. cap. nisi 2. extr. de prebend. & dignit. c. in nostra 8. extr. de injur. Adh. Dn. D. Dorstebum in Anticrisi Theolog. pro pace.

III.

Pacis conservandae eadem est ratio, quæ est in faciendâ. l. in princ. vers. merito igitur 1. ibi servando posita. C. de Justin. Cod. confirmandâ. Fulv. Pacian. consil. 27. n. 41.

IV.

Pax populorum est tutamentum patriæ, unitas plebis, & terræ fecunditas, ut ait Luc. de Penna in l. unic. n. 11. sub vers. circa finem. C. publ. latit. Sicut enim belli proprium est, constituere homines in extremas calamitates, quibus homines invicem se laceant & deprædantur; ita pacis proprium est, constituere homines in lenitate & libertatis tranquillitate. Boer. dec. 40. & dico in princ. Unde etiam tranquillitas, in qua populi proficiunt, & utilitas gentium custoditur, vocatur, quia ipsa mater bonarum artium & multiplicat mortalium genus, & facultatum copiam, protendit moresque extollit. Oldrad. in consil. 94. flagrantem circa negotium. col. 4. in princ. vers. verum quia unitas. quocirca propter tot & tantam pacis bona sapientissime dixit Ulpianus, nihil esse, quod magis Imperatori aut Principi bono congruat, quam curare, ut pacata & quieta sit provincia, quam regit. in l. congruit 13. ff. de offic. Præsid. hinc pro pace conservanda omnis omnino etiam injuria removenda. Batant. consil. 98. n. 14. & n. 25. lib. 3. consil. crim. divers. in edit. Tuleran. Barbat. consil. 11. col. 1. vol. 2. Grat. consil. 114. n. 9. vers. nec obstat illud. vol. 2. Cravett. consil. 204. n. 8. vers. decimo sexto considero. col. 14. Pacian. consil. 92. n. 32. atque ideo & extensio ex identitate rationis illis in casibus, quibus de publicæ utilitatis favore agitur, concessa dicitur. Felin. in c. nonnulli n. 16. vers. & favorem publicum. col. 21. de rescripti.

V.

Pax facilius rumpitur, quam cautio de non offendendo. Hercul. in tract. de caution. de non offend. cap. 20. in fin. Vulpell. in tract. de promissi.

q. 130. Ratio, quia cautio se restringit ad certum factum, per quod persona offenditur: sed pax se dilatat ad omne illud, quod animi tranquillitatem perturbare posset. Luc. de Rom. in l. unic. n. 10. C. publ. latit. lib. 12. Pac. 1. consil. 92. n. 44.

VI.

Pax certa melior & verior est, quam incerta victoria. Sâlic. in l. ult. comm. Episc. program. aut rei jud. num. 1. Eventus enim est dubius, & multi etiam sub clypeo pericere. Petr. Heig. part. 1. q. 2. n. 55. cum illa in manibus nostris sit; hæc vero in manibus DEI. Carpz P. 1. Consil. 26. Defin. 21. n. 3. unde & pacem voluntas, bellum necessitas habere dicitur. cap. noli 3. §. hoc ergo 23. q. 1.

VII.

Pax est bonum persuasibile, non compulsibile. Menoch. 2. arbit. q. cent. 5. cas. 442. n. 3. Carpz. P. 1. Consil. 11. Defin. 11. n. 8.

VIII.

Pacem frangere non dicitur, cui prius fracta est. Bald. in l. semel mora. ff. solut. matrim. c. constit. extr. de pen. & in l. fin. §. sed si stipulator. de eo per quem factum. l. quæro. §. inter locatorem. ff. locat. l. si instituta de inoffic. testam. qui enim fidem non præstat, eam sperare non debet. Bald. in cap. ult. de form. fidel. Pantfchm. x. q. pmet. 21. num. 3.

IX.

Pax non quæritur, ut bellum excitetur; sed bellum geritur, ut pax acquiratur. c. noli 3. hoc ergo 23. q. 1. Pacis enim studio geruntur bella bonorum, non crudelitate & cupiditate. cap. apud 6. 23. q. 1.

X.

Pax humana si tam dulcis est pro temporali salute, quanto dulcior pax divina pro aeternâ salute. d. c. noli 3. 23. q. 1. Pac. 1. consil. 29. n. 76.

XI.

Pacificus dicitur, qui corrigit, quod potest, & quod salvo pacis vinculo corrigere non potest, æquanimiter supportat. c. quia quis 5. 23. q. 4.

XII.

Pax ob delictum ex causa facta non rumpitur. Bartol. in l. aut facta. §. causa in princip. ff. de pen. Bald. consil. 195. n. 4. vers. quis autem. vol. 2. latissime Herculan. in c. 13. de cautionib. de non offend. Vulp. de pace in q. 44. Alex. consil. 115. visio themate. n. 4. vol. 4. Dec. consil. 406. in fin. & consil. 531. n. 10. Paris. consil. 165. n. 76. vers. prætere ista. vol. 4. Marfil. in singul. 503. de pace & in rubr. C. de fideiuss. n. 151. q. 19. & l. 1. si quis ultro. n. 25. vers. & ad prædicta de quæst. & in tract. de Bannit. verb. pace. vers. ulterius. adde & consil. 76. largire mihi. n. 30. vers. num. faciens pacem. vol. 1. & in consil. 119. stante pace. n. 1. & in consil. 122. clementissimè. n. 18. vers. & fortius dico. vol. 2. Moron. in tract. de Treug. & pace, q. 122. n. 4. vers. bino notabiliter inferitur. Ratio, quia pax facta semper intelligitur rebus ita stantibus. Bart. in l. aut facta. §. causa. ff. de pen. Fulv. Pacian. consil. 132. num. 16.

XIII.

Pax generalis respicit præterita. Pacian. 1. consil. 92. n. 39.

Intellige nimirum respectu præteritarum injuria-

(H)

juria-

juriarum, quæ in pace remittuntur, & hoc in casu discordiæ finis appellatur, ut not. Bald. in rubr. extr. de Treug. & pac. in princ. & ibi Felin. dum enim futuram observantiam respicit, appellatur successiva corporis atque animi tranquillitas: & hoc est, quod significavit Bald. in consil. 195. landare. n. 5. vers. sciendum est. vol. 1. ubi ait, quod pax sit duplex: quædam quæ in instanti perficitur de injuriis præteritis; altera, quæ dat formam futuro tempori & appellatur pax successiva, quæ tranquillitatis perseverantiam requirit. vid. & Luc. de Penn. in l. unic. n. 10. vers. circa secundum. C. publ. latit. lib. 12.

XIV.

Pacis tempore cogitandum est de bello, itaque princeps certum habeat militum numerum eosque continuo exerceat. Perez. C. de re milit. n. 17. 18.

XV.

Ut bellum indicare principis proprium est, ita etiam id pace finire, inducias enim etiam Dux belli facere potest. Quod si hic pacem fecerit, non prius valebit, quam illam princeps ratam habuerit, ne forte principem vel populum iniquissimis conditionibus obliget. Quin etiam administrator Reipublicæ, quamvis mandatum generale & cum liberâ potestate habeat, pacem inconsulto principe validè concludere non potest. Principi autem pacis obtinendæ gratiâ licet privato bonâ & actiones condonare, damnaque bello illata remittere. Perez. C. ut armor. us. n. 21. & 23. seqq.

CAP. XXI.

Peccatum.

Axioma I.

In quo quis peccat, in eo etiam puniri debet, certe plerumque divinitus solet. cap. ult. de tempor. ordin. in 6. cap. an sit. 42. extr. de appellat. c. Pastoris 29. extr. de Jure Patronat. c. ult. extr. de immunit. Eccl. c. venenabilem 34. extr. de El. c. 1. de translat. Episc. cap. ult. extr. eod. cap. cum olim. 33. extr. de offic. deleg. cap. ex tenore 16. extr. de scriptis cap. cum quidam 8. c. cum literis 13. extr. de tempor. ordinand.

II.

Peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum, si restitui possit. cap. supm. 2. extr. de rapt. cap. ult. extr. de furt. cap. cum tu 5. extr. de Usur. cap. peccatum 4. de R. l. in 6.

III.

Peccatum non minuit, sed augeat diuturnitas temporis. cap. vigilantis 5. extr. de præscript. cap. pen. in fin. extr. de consangu. & affin. cap. sicut. 77. extr. de Regul. cap. cum 5. extr. de eo, qui dux. in matrim. c. non satis 8. extr. de Simon. & iteratio. cap. unum 3. §. alias. dist. 25.

IV.

Peccatur non nisi voluntate. c. non fidelibus 5. cap. sicut 32. 10. q. 5. dicitur enim peccatum voluntas retinendi vel consequendi, quod iustitia vetat, & à quo liberum est abstinere. c. 1. in fin. 15. q. 1. cum è contrariò peccatum non voluntarium peccatum non dicatur. c. 1. vers. sed hoc 15. q. 1. & peccantes non voluntate, sed eventu, mitius

etiam tractari debeant. c. ult. extr. de his, qui filios occid. peccata etiam, quæ ex ignorantia, vel infirmitate committuntur, facilius dimittuntur, quia peccata nescientium sint nolentium, & peccata scientium peccatis ignorantium præponantur. cap. quero 21. 6. q. 1.

V.

Qui publicè peccat, publicè etiam est puniendus. c. 1. extr. de penitent. & remiss. cap. si peccaverit 19. 2. q. 1. occultè verò peccans, occultè puniri debet. cap. questum 7. extr. de penitent. & remiss. cap. si peccaverit 12. 2. q. 1. c. si quis 7. 23. quest. 4.

VI.

Peccata suos tenere debent auctores. cap. non turbatur 7. 24. q. 1. quia peccata aliena nemini præjudicant. c. si quis 7. 23. q. 4. nec peccatum alterius imputatur illi, qui facit, quod debet. cap. ult. distinct. 47. c. adversitas 48. §. tali. 7. q. 1.

VII.

Peccare posse, non est aliquid posse, sed potius aliquid non posse. cap. ult. §. charitas de penit. distinct. 2.

VIII.

Peccandi via nemini est aperienda. cap. unic. extr. ut Eccl. benefic. nec jurantibus occasio peccandi præbenda. cap. 1. de jurejur. in 6.

IX.

Peccatum unum committens reus est omnium. cap. defleat. 9. extr. d. R. l. l. vulgaris 21. ff. de furt. Ludov. Gomez. in §. penales. Institut. de action. num. 4.

X.

Peccatum pensatur secundum qualitatem peccantis. c. qui contr. 22. 24. q. 1. cap. contradi. lorum 10. 26. q. 5. considerato exemplo, quod inde sumitur. cap. præcipue 13. n. 3. & qualitate peccati. cap. quemadmodum 10. 32. q. 7. Unde & circumstantiæ peccatum & poenam vel aggravat. c. excommunicamus 13. extr. de hæret. cap. 1. impr. de penit. dist. 5. vel etiam minuire dicuntur. cap. inebriaverunt. 9. 15. q. 1.

XI.

Peccator post peractam poenitentiam non amplius dicitur peccator. cap. ferrum 18. dist. 50. c. 2. de consecr. distinct. 3. & c. eam 7. de rescript. Joh. Andre. in reg. semel malus. de Reg. Jur. Menoch. 2. arbit. jud. cas. 264. n. 21. quocirca peccata dimissa non sunt recogitanda ad delectationem, sed ad poenitentiae amaritudinem. gloss. in cap. Judas 36. in fin. de poenitent. distinct. 3. quia licentiam peccandi non dat remissio peccati. cap. exigunt 18. 1. q. 7.

XII.

Peccandi tribuit incentivum veniæ facilitas. Extravag. com. etsi 3. in pr. Extravag. comm. etsi 5. in pr. de penit. & remiss. peccare ergo Magistram graviter, licet inter bonos sit, si non subditorum peccata puniat, dicitur in cap. licet. extr. de simon. peccata enim sine poena dimitti non debent, quia aut DEUS punit, aut homo. cap. tres 86. §. tertia de penit. dist. 1. cap. pen. dist. 45. quapropter dum peccat, plus etiam puniri debet. cap. ut Clericorum 13. extr. de vit. & bonis. Clericorum.

XIII.